

**UDHNA CITIZEN COMMERCE COLLEGE &
S.P.B. COLLEGE OF BUSINESS ADMINISTRATION &
SMT. DIWALIBEN HARJIBHAI GONDALIA COLLEGE OF BCA & IT**

(Self Financed)

(Managed by Udhna Academy Education Trust)

214, Ranchhod Nagar, Opp. Swaminarayan Temple, Surat-Navsari Road, SURAT-394 210

Class: T.Y.B.Com. (Sem. 5)

Subject: Advanced Accounting & Auditing 6

ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક

Practice 1

1. ખ્યાતિ લિમિટેડ ના તા. 31.3.2010 અને 31.3.2011 ના રોજ પાકા સરવૈયા તેમજ તા. 31.3.2011 ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષ નું નફા નુકશાન નું પત્રક નીચે આપેલ છે :

	વિગત	31.03.2010	31.03.2011
I	ઇક્વિટી અને જવાબદારી		
1.	શેરહોલ્ડરના ભંડોળ		
a.	શેરમૂડી		
	ઇક્વિટીશેરમૂડી	500000	550000
b.	અનામત અને વધારો		
	નફા નુકશાન ખાતું	200000	250000

	3.	બિન ચાલુ દેવા		
	a.	લાંબાગાળાના દેવા	-	
	4.	ચાલુ જવાબદારી		
	a.	ટુકાગાળાના ઉછીના નાણા		
	b.	વેપારી દેવા : લેણદાર	250000	230000
	c.	અન્યચાલુ જવાબદારી બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ	-	100000
	d.	ટુકાગાળાની જોગવાઈ: કરવેરા ની જોગવાઈ	100000	120000
	e	અન્ય ચાલુ દેવા: ચુકવવાના બાકી ખર્ચા	10000	8000
		કુલ	1060000	1258000
II		મિલકત		
	1	બિન ચાલુમિલકત :		
	a.	કાયમીમિલકત		
	1.	દ્રશ્યમિલકત		
		જમીન અને મકાન	270000	-

	જમીન મકાન (બજાર કિમતે)	-	330000
	ચંત્ર (ઘસારા ની જોગવાઈ બાદ)	180000	460000
	ફર્નિચર	-	33000
2.	અદ્રશ્યમિલકત :		
b.	બિન ચાલુરોકાણો	140000	160000
2.	ચાલુમિલકત :		
a.	ચાલુરોકાણો		
b.	સ્ટોક	260000	100000
c.	અન્ય ચાલુ મિલકત		
	દેવાદારો	180000	150000
d.	રોકડ અને રોકડ સમાન		
	રોકડ	30000	25000
	કુલ	1060000	1258000

તા. 31.3.2011 ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષ નું નફા નુકશાન ખાતા નું પત્રક

વિગત	રૂ.
વેચાણ	3045000

બાદ: વેચાણ પડતર અને વહીવટી, વેચાણ અને નાણાકીય ખર્ચા (યંત્ર પર ઘસારાની જોગવાઈ રૂ. 50000 સહિત)	<u>2890000</u>
	155000
ઉમેરો: યંત્ર વેચાણ નફો (વેચેલ યંત્ર ની પડતર કિંમત રૂ. 90000)	<u>15000</u>
	170000
ઉમેરો : જમીન મકાન પુનઃ મૂલયકાનનો નફો	<u>60000</u>
	230000
બાદ: રોકાણ વેચાણ ની ખોટ (વેચેલ રોકાણ ની પડતર કિંમત રૂ . 70000)	<u>10000</u>
	220000
બાદ: આવકવેરા ની જોગવાઈ	<u>110000</u>
	110000
ઉમેરો : ગયા વર્ષ ની બાકી આગળ લાવ્યા	<u>200000</u>
	310000
બાદ: ડિવિડંડ ચૂકવેલ	<u>60000</u>
બાકી આગળ લઈ ગયા	<u>250000</u>

યંત્રો પર એકત્રિત ઘસારો નીચે મુજબ છે:

તા. 1.4.210 ના રોજ રૂ. 130000
તા. 31.3.2011 ના રોજ રૂ. 125000

તૈયાર કરો:

1. કાર્યશીલ મૂડીમાં ફેરફાર દર્શાવતુ પત્રક
2. તા. 31.3.2011 ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષ નું ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક

કાર્યશીલ મૂડીમાં ફેરફાર દર્શાવતુ પત્રક

વિગત	31.03.10 Rs.	31.03.11 Rs.	કાર્યશીલ મૂડીમાં ફેરફાર	
			વધારો	ઘટાડો
ચાલુ મિલકત				
દેવાદાર	180000	150000	-	30000
સ્ટોક	260000	100000	-	160000
રોકડ	30000	25000	-	5000
(A)	470000	275000		

વેણદાર	250000	230000	20000	-
બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ	-	100000	-	100000
યુ.બાકી ખર્ચા	10000	8000	2000	-
(B)	260000	338000		
(A-B)	210000	-63000		
કાર્યશીલ મૂડીમાં ઘટાડો (?)		273000	273000	
	<u>210000</u>	<u>210000</u>	<u>295000</u>	<u>295000</u>

યંત્ર ખાતું

શરૂ ની બાકી (180000 + 130000)	310000	ઘસારા ફંડ ખાતે	55000
નફા નુકશાન ખાતે (નફો)	15000	બેન્ક ખાતે (વેચાણ)	50000
બેન્ક ખાતે (ખરીદી) (?)	365000	છેવટ ની બાકી (460000 + 125000)	585000
	690000		690000

યંત્ર નું ઘસારા ફંડ ખાતું

યંત્ર ખાતે (વેચેલ યંત્ર નો એકત્રિત ઘસારો) (?)	55000	શરૂ બાકી	130000
		નફા નુકશાન ખાતે	50000
છેવટ ની બાકી	125000		
	180000		180000

જમીન મકાન ખાતું

શરૂ ની બાકી	270000		
નફા નુકશાન ખાતે (નફો)	60000	છેવટ ની બાકી	330000
	330000		330000

રોકાણ ખાતું

શરૂ ની બાકી	140000	નફા નુકશાન ખાતે (ખોટ)	10000
બેન્ક ખાતે (ખરીદી) (?)	90000	બેન્ક ખાતે (વેચાણ)	60000

		છેવટ ની બાકી	160000
	230000		230000

કરવેરા ની જોગવાઈ ખાતું

બેન્ક ખાતે (?)	90000	શરૂ ની બાકી	100000
		નફા નુકશાન ખાતે	110000
છેવટ ની બાકી	120000		
	210000		210000

સુધારેલું નફા નુકશાન ખાતું

યંત્ર નો ઘસારો	50000	શરૂ ની બાકી	200000
રોકાણ વેચાણ ની ખોટ	10000	યંત્ર નો નફો	15000
કરવેરા ની જોગવાઈ	110000	જમીન નો નફો	60000
ડિવિડંડ	60000	સુધારેલો ચોખ્ખો નફો (?)	205000
છેવટ ની બાકી	250000		
	480000		480000

ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક

વિગત	.રૂ.	રૂ.
ભંડોળ ની પ્રાપ્તિ		
બહાર પડેલી ઈ. શેરમૂડી	50000	
કાર્યશીલ મૂડી નો ઘટાડો	273000	
યંત્ર નું વેચાણ	50000	
રોકાણ નું વેચાણ	60000	
સુધારેલો ચોખ્ખો નફો	205000	638000

ભંડોળ નો ઉપયોગ		
ફર્નિચર ની ખરીદી	33000	
યંત્ર ની ખરીદી	365000	
રોકાણ ની ખરીદી	90000	
યૂકવેલ કરવેરો	90000	
ડિવિડંડ યૂકવ્યું	60000	638000

યંત્ર ની પડતર કિંમત	90000
એકત્રિત ઘસારો	<u>55000</u>
	35000
• નફો	<u>15000</u>
વેચાણ	50000

2. નીચેની માહિતી આદર્શ કંપની ના પાકા સરવૈયા માંથી પ્રાપ્ત થઇ છે.

વિગત	31.3.11	31.3.12
નફા નુકશાન ખાતું (જમા)	1750000	2800000
કરવેરાની જોગવાઈ	350000	525000
સૂચિત ડીવીડન્ડ	175000	350000

વધારાની માહિત

1. વર્ષ દરમ્યાન રૂ. 87500 કરવેરો યુકવવામાં આવ્યો .
2. 2010-11 નું ડીવીડન્ડ રૂ. 350000 વર્ષ દરમ્યાન યુકવવામાં આવ્યું.

કામગીરીમાંથી ઉદભવતો રોકડ પ્રવાહ શોધો.

(February March 2013)

Ans

કરવેરાની જોગવાઈ

વિગત	Rs.	વિગત	Rs.
બેંક ખાતે	87500	શરૂની બાકી	350000
છેવટ ની બાકી	525000	નફા નુકશાન ખાતે	262500
	<u>612500</u>		<u>612500</u>

સૂચિત ડીવીડન્ડ

વિગત	Rs.	વિગત	Rs.
બેંક ખાતે	35000	શરૂની બાકી	175000
છેવટ ની બાકી	350000	નફા નુકશાન ખાતે	210000
	<u>385000</u>		<u>385000</u>

નફા નુકશાન ખાતું

વિગત	Rs.	વિગત	Rs.
કરવેરાની જોગવાઈ	262500	શરૂની બાકી	1750000
સૂચિત ડીવીડન્ડ	210000	સુધારેલ નફો	1522500
છેવટ ની બાકી	2800000		
	<u>32725000</u>		<u>32725000</u>

કામગીરીમાંથી ઉદભવતો રોકડ પ્રવાહ: 1522500

Q.3 મિત લિ. ના નીચેના પાકા સરવૈયા તથા અન્ય માહિતી પરથી ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક તૈયાર કરો

	વિગત	31.03.2011	31.03.2012
I	ઈક્વિટી અને જવાબદારી		
1.	શેરહોલ્ડરના ભંડોળ		
a.	શેરમૂડી		
	ઈક્વિટી શેરમૂડી	600000	800000
	12% ની પ્રેફ. શેરમૂડી	200000	100000
b.	અનામત અને વધારો		
	અનામતો	52000	70000
	શેર પ્રીમ.	10000	30000
	નફા નુકશાન ખાતું	175000	150000
3.	બિન ચાલુ દેવા		
a.	લાંબાગાળાના દેવા : 6 % ના ડિવેન્ચર	125000	100000
4.	ચાલુ જવાબદારી		
a.	ટુકાગાળાના ઉછીના નાણા		
b.	વેપારી દેવા		
	લેણદાર	102000	133000
c.	અન્ય ચાલુ જવાબદારી : વચગાળા નું ડીવીડન્ડ	-	2000
d.	ટુકાગાળાની જોગવાઈ:		
	કરવેરાની જોગવાઈ	38000	48000
	કુલ	1302000	1433000
II	મિલકત		
1	બિન ચાલુ મિલકત :		
a.	કાયમીમિલકત		

	જમીન અને મકાન	202000	216000
	પ્લાન્ટ	420000	510000
2.	અદ્રશ્યમિલકત : પાઘડી	85000	80000
	પેટન્ટ	30000	24000
b.	બિન ચાલુ રોકાણો	100000	75000
c.	લાંબાગાળાની લોન અને એડવાન્સ		
d.	અન્યબિન ચાલુ મિલકત		
	ડિબેન્ચર વટાવ	6000	5000
2.	ચાલુમિલકત :		
a.	ચાલુરોકાણો		
b.	સ્ટોક	285000	337000
c.	દેવાદારો	130800	146400
d.	રોકડ અને રોકડ સમાન		
e.	ટુંકાગાળાની લોન અને એડવાન્સ: અ.યુ.ખર્ચ	3200	4600
	અગાઉ થી ચુ.આવકવેરો	40000	35000
f.	અન્યચાલુમિલકત		
	કુલ	1302000	1433000

વધારાની માહિતી:

૧. તા.૩૧ માર્ચ ૨૦૧૨ ના રોજ પ્રે.શેર પરત કરવામાં આવ્યા.

૨. ૨૦૧૧-૧૨ ના વર્ષ માં પ્રે.શેર પર વાર્ષિક ૧૨% લેખે ડીવીડન્ડ અને ઇક્વિટી શેર પર રૂ.૪૩૦૦૦ વચગાળાનું ડીવીડન્ડ ચુકવવામાં આવ્યું હતું.

૩. ૨૦૧૧ -૧૨ ના વર્ષ માં જમીન અને મકાન તથા પ્લાન્ટ પર અનુક્રમે રૂ. ૨૬૦૦૦ અને રૂ.૭૯૦૦૦ ધસારાની જોગવાઈ કરી હતી.

૪. ૧ લી એપ્રિલ ૨૦૦૯ ના રોજ રૂ. ૬૦૦૦૦ ની કિંમતનો પ્લાન્ટ ખરીદવામાં આવ્યો હતો જેના પર ઘટતી જતી બાકી ની પદ્ધતિ એ ૨૦% લેખે ધસારો ગણવામાં આવ્યો હતો તે ૧ લી એપ્રિલ ૨૦૧૧ ના રોજ રૂ. ૩૦૦૦૦ માં વેચવામાં આવ્યો હતો.

૫. રોકાણો કે જેની ચોપડે કીમત રૂ. ૫૭૦૦૦ હતી તે રૂ. ૪૯૦૦૦માં વેચવામાં આવ્યા હતા.

૬. તા. ૩૧ માર્ચ ૨૦૧૧ ના રોજ પુરા થતા વર્ષની આકરણી જુન ૨૦૧૧ ના રોજ રૂ. ૪૫૦૦૦ ની માંગણી સાથે પૂરી થઈ હતી. બાકીની રકમ ૨૦૧૦-૧૧ ના એડવાન્સ ટેક્સ માં મજરે કર્યા પછી જુન ૨૦૧૧માં ચુકવવામાં આવી હતી.

(February -March 2013)

કાર્યશીલ મૂડીમાં ફેરફાર દર્શાવતું પત્રક

વિગત	31.03.11 Rs.	31.03.12 Rs.	કાર્યશીલ મૂડીમાં ફેરફાર	
			વધારો	ઘટાડો

સ્ટોક	285000	337000	52000	-
દેવાદાર	130800	146400	15600	-
અ યુ. ખર્ચ	3200	4600	1400	
(A)	419000	488000		
વેણદાર	102000	133000	-	31000
(B)	102000	133000		
(A-B)	317000	355000		
કાર્યશીલ મૂડીમાં વધારો (?)	38000			38000
	<u>355000</u>	<u>355000</u>	<u>69000</u>	<u>69000</u>

પ્રે શેરમૂડી ખાતું

બેન્ક ખાતે (પરત) (?)	100000	શરુની બાકી	200000
છેવટની બાકી	100000		
	200000		200000

જમીન મકાન ખાતું

શરુની બાકી	202000	નફા નુકશાન ખાતે	26000
બેન્ક ખાતે (ખરીદી) (?)	40000		
		છેવટની બાકી	216000
	242000		242000

પ્લાન્ટ ખાતું

શરુની બાકી	420000	નફા નુકશાન ખાતે	79000
બેન્ક ખાતે (ખરીદી) (?)	207400	બેન્કખાતે (વેચાણ)	30000
		નફાનુકશાનખાતે	8400
		છેવટની બાકી	510000
	627400		627400

રોકાણ ખાતું

શરુની બાકી	100000	બેન્કખાતે (વેચાણ)	49000
------------	--------	-------------------	-------

બેન્ક ખાતે (ખરીદી) (?)	32000	નફાનુકશાનખાતે	8000
		છેવટની બાકી	75000
	132000		132000

કરવેરાની જોગવાઈ ખાતું

અગાઉથી ચુકવેલ વેરાખાતે	40000	શરૂની બાકી	38000
બેન્ક ખાતે (45000 - 40000)	5000	નફા નુકશાન ખાતે (?)	55000
છેવટ ની બાકી	48000		
	93000		93000

અગાઉથી ચુકવેલ વેરાનું ખાતું

શરૂ ની બાકી	40000	કરવેરાની જોગવાઈ ખાતે	40000
બેન્ક ખાતે (?)	35000		
		છેવટની બાકી	35000
	75000		75000

સુધારેલું નફા નુકશાન ખાતું

અનામત નો વધારો	18000	શરૂ ની બાકી	175000
વચગાળાનું ડિવિડન્ડ (2000 + 43000)	45000		
માંડીવાળેલ પાઘડી	5000		
માંડીવાળેલ પેટન્ટ	6000	સુધારેલો નફો (?)	250400
માંડીવાળેલ ડિબે વટાવ	1000		
પ્રે શેર પર ડિવિડન્ડ	24000		
જમીન નો ઘસારો	26000		
પ્લાન્ટ નો ઘસારો	79000		
પ્લાન્ટ ની ખોટ	8400		
રોકાણ વેચાણ ની ખોટ	8000		

કરવેરા ની જોગવાઈ	55000		
છેવટની બાકી	150000		
	425400		425400

ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક

વિગત	રૂ.	રૂ.
ભંડોળ ની પ્રાપ્તિ		
ઈ શેરબહાર પાડ્યા (200000 + 20000)	220000	
પ્લાન્ટ નું વેચાણ	30000	
રોકાણ નું વેચાણ	49000	
સુધારેલો નફો	250400	549400
ભંડોળ નો ઉપયોગ		
કાર્યશીલ મૂડીમાં વધારો	38000	
ડિબેન્ચર પરત	25000	
પ્રે શેર પરત	100000	
પ્રે શેર પર ડિવિડન્ડ ચૂકવ્યું	24000	
વચગાળા નું ડિવિડન્ડ	43000	
જમીનની ખરીદી	40000	
પ્લાન્ટની ખરીદી	207400	
રોકાણ ની ખરીદી	32000	
ચુકવેલ વેરો	5000	
અગાઉ થી ચુકવેલ વેરો	35000	549400

પ્લાન્ટ

પ્લાન્ટની કિંમત

60000

ધસારો(2009-10)	<u>12000</u>
	48000
ધસારો(2010-11)	<u>9600</u>
	38400
વેચાણ	30000
ખોટ	8400

Q.4 નીચેની માહિતી પરથી ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક તૈયાર કરો.

	April 1m 2014	April 1, 2015
રોકડ	40,000	36,000
દેવાદાર	3,50,000	3,84,000
સ્ટોક	2,50,000	2,20,000
જમીન	2,00,000	3,00,000
મકાન	5,00,000	5,50,000
યંત્ર	800,000	8,60,000
વેણદાર	3,60,000	4,10,000
બેંક લોન (લાંબા ગાળા ની)	3,00,000	4,50,000
મૂડી	14,80,000	14,90,000

વર્ષ દરમિયાન માલિક દ્વારા વ્યક્તિગત ઉપયોગ માટે ઉપાડની રકમ રૂ.260000 હતી.
મશીનરી પર ધસારા માટેની જોગવાઈ રૂ. 1લી એપ્રિલ 2014ના રોજ 270000 અને 31મી માર્ચ 2015ના રોજ રૂ.360000. (M.A.2015)

Ans.

કાર્યશીલ મૂડીમાં ફેરફાર દર્શાવતું પત્રક

વિગત	1.4.13	1.4.14		
	Rs.	Rs.	વધારો	ઘટાડો
Current Assets:				
સ્ટોક	250000	220000	-	30000
દેવાદાર	350000	384000	34000	-
રોકડ	40000	36000	-	4000
(A)	640000	640000		
વેણદાર	360000	410000	-	50000
(B)	360000	410000		
(A-B)	280000	230000		
કાર્યશીલમૂડી માં ઘટાડો (?)		50000	50000	
	<u>355000</u>	<u>355000</u>	<u>84000</u>	<u>84000</u>

મશીન ખાતું

વિગત	રૂ	વિગત	રૂ
શરૂની બાકી	800000		
બેંક ખાતે	60000	છેવટ ની બાકી	860000
	<u>860000</u>		<u>860000</u>

ઘસારાફંડ ખાતું

વિગત	રૂ	વિગત	રૂ
		શરૂની બાકી	270000
છેવટ ની બાકી	360000	નફા નું ખાતે	90000
	<u>360000</u>		<u>360000</u>

મૂડી ખાતું

વિગત	રૂ	વિગત	રૂ
ઉપાડ	260000	શરૂની બાકી	1480000
છેવટ ની બાકી	1490000	નફો	270000
	<u>1750000</u>		<u>1750000</u>

ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક

પ્રાપ્તિ	Rs.	Rs.
બેંક લોન	150000	
નફો	270000	
કાર્યશીલમૂડી માં ઘટાડો	<u>50000</u>	<u>470000</u>
ઉપયોગ		
જમીન ખરીદી	100000	
બિલ્ડીંગ ખરીદી	50000	
મશીનરી ખરીદી	60000	
ઉપાડ	260000	470000

5.પંથ વિ. ના નીચેના પાકા સરવૈયા પર થી ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક બનાવો.

વિગત	31.3.2015	31.3.2014
સ્થિર મિલકતો	66000	3000000
સ્થિર મિલકતો પર ઘસારાની જોગવાઈ	1800000	600000
કન્વર્ટિબલે (પરિવર્તનશીલ) ડિબેન્ચર (રૂ 10)	351000	300000
ડિબેન્ચર વટાવ	3000	•

વધારા ની માહિતી

1. વર્ષ ની શરૂઆત માં બધી જ સ્થિર મિલકતો રૂ. 1200000 ના નફા એ વેચી.
2. ચાલુ વર્ષ દરમ્યાન થોડા રૂ. 10 ના કન્વ. ડિબેન્ચર 2.5% ના વટાવે બહાર પાડવામાં આવ્યા હતા અને થોડા કન્વ. ડિબેન્ચર 10 % ના પ્રિમયમે ઈક્વિટી શેર માં પરિવર્તિત કરવામાં આવ્યા હતા, વર્ષ દરમ્યાન 1/5 ડિબેન્ચર વટાવ માંડી વાળવામાં આવ્યો હતો.
3. વર્ષ દરમ્યાન ચોખ્ખો નફો રૂ. 400250.

Ans.

સ્થિર મિલકત ખાતું

શરૂ ની બાકી	3000000	બેન્ક ખાતે (વેચાણ)	4200000
નફા નુકશાન ખાતે (નફો)	1200000		
બેન્ક ખાતે (ખરીદી) (?)	66000	છેવટ ની બાકી	66000
	4266000		4266000

સ્થિર મિલકતો પર ઘસારાની જોગવાઈ

		શરૂ ની બાકી	600000
		નફા નુકશાન ખાતે (?)	1200000
છેવટ ની બાકી	1800000		
	1800000		1800000

કન્વ. ડિબેન્ચર ખાતું

ઈ શેર	90000	શરૂ ની બાકી	300000
શેર પ્રીમ	9000	બેન્ક ખાતે	146250
છેવટ ની બાકી	351000	ડિબેન્ચર વટાવ ખાતે	3750
	450000		450000

ડિબેન્ચર વટાવ ખાતું

શરૂની બાકી	•	નફા નુકશાન ખાતે (3750*1/5)	750
ડિબેન્ચર ખાતે	3750		
		છેવટ ની બાકી	3000

ડિબેન્ચર વટાવ	બહાર પડેલ ડિબેન્ચર
2.5	100
3750	?

બહાર પડેલ ડિબેન્ચર રૂ.	150000
ડિબેન્ચર વટાવ	3750
બેન્ક	146250

બેન્ક ખાતે	146250
ડિબે વટાવ ખાતે	3750

તે ડિબેન્ચર ખાતે 150000

ઇક્વીટી શેર ધારોકે	100
પ્રીમ	<u>10</u>
પ્રીમ સહિત	110

પ્રીમ સહિત ઈ શેર	
110	100
99000	?

ઈ શેર 90000

UDHNA COLLEGE